

Bruselj, 22. marec 2024
(OR. en, de, sk)

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 2

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Osnutek UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o o obnovi narave in spremembi Uredbe (EU) 2022/869 (prva obravnava) – sprejetje zakonodajnega akta = izjave

Izjava Nemčije

Uredba o obnovi narave prihaja v času, ko se kmetijski sektor sooča s temeljnimi izzivi. Zvezna republika Nemčija poudarja osrednji pomen kmetijstva, ki bo pripravljeno na prihodnost. Neobhodna osnova za to so funkcionalni ekosistemi. Z vidika Zvezne republike Nemčije je za izvajanje uredbe o obnovi narave odločilnega pomena, da kmetijskim gospodarstvom ne bodo naložena dodatna bremena.

Izjava Estonije

Estonija odločno podpira pravila o obnovi narave. Menimo, da so pravila o obnovi narave eno od najpomembnejših orodij za zaustavitev in obrnitev nevarnega trenda izgubljanja biotske raznovrstnosti v Evropi ter zagotavljanje zdravega, odpornega in varnega okolja za nas same in za naše otroke. Biotsko raznovrstna narava je naš najmočnejši zaveznik v boju proti podnebnim spremembam in pri prilagajanju njihovim posledicam. Trajnostnost proizvodnje hrane, gozdarstvo, zagotavljanje ključnih ekosistemskih storitev – vse to je odvisno od narave in biotske raznovrstnosti. Poleg tega nosimo odgovornost ne le v razmerju do naših državljanov in prihodnjih generacij, temveč tudi do svetovne skupnosti. Z uredbo se vzpostavlja pravo ravnovesje med potrebnimi ukrepi v odziv na nujne in dejanske potrebe naravnega okolja ter upoštevanjem prizadevanj in različnih okoliščin v državah članicah, zagotovljena pa je tudi potrebno prožnost za njihovo obravnavanje.

Izjava Latvije

Latvija ima še vedno resne pomisleke glede sorazmernosti določb o obnovi kmetijskih ekosistemov v zvezi z ukrepi za obnovo organskih tal v kmetijski rabi, ki predstavljajo izsušena šotišča.

Kljub temu Latvija podpira sprejetje predloga uredbe o obnovi narave in glavni cilj tega predloga, tj. vrnitev narave po vsej celini v korist biotske raznovrstnosti, podnebja in ljudi.

Menimo, da pri določbah, ki temeljijo na prizadevanjih, s količinskimi cilji za obnovo in ponovno mokrenje organskih tal še vedno obstaja tveganje, da bodo nesorazmerno vplivale na nekatere države članice s posebnimi podnebnimi razmerami.

Latvija je država članica z enim najmanjših deležev kmetijskih zemljišč (30 % skupne površine zemljišč) v EU. Obenem je ena od redkih držav članic z največjim deležem organskih tal na kmetijskih zemljiščih.

Zaradi določenih posebnosti in okoliščin obnovitveni ukrepi v zvezi s ponovnim mokrenjem ne bi smeli negativno vplivati na kmetijsko proizvodnjo, ki je ena od prednostnih gospodarskih panog v Latviji.

Poleg tega se s ponovnim mokrenjem povečajo tudi emisije metana, ki je drugi najpomembnejši toplogredni plin. V nekaterih primerih je lahko ponovno mokrenje v nasprotju z doseganjem podnebnih ciljev Latvije na področju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva, zlasti kratkoročno.

Razpoložljivost sredstev je bistven predpogoj za doseganje ciljev iz te uredbe.

Pri določanju okoljskih in podnebnih ciljev je treba uravnoteženo upoštevati vse vidike trajnosti pri gospodarjenju z zemljišči, kmetijstvu in gozdarstvu.

Izjava Nizozemske

Nizozemska vlada želi ponovno opozoriti, kako velik pomen pripisuje uredbi o obnovi narave in da podpira njene krovne ambicije. Zahvaljujemo se francoskemu, švedskemu, španskemu in belgijskemu predsedstvu ter Komisiji in Evropskemu parlamentu za konstruktiven pristop pri njenem sprejemanju.. Zahvaljujemo se vsem partnericam iz EU, ki so se na pomisleke Nizozemske odzivale resno in si med pogajanja prizadevale, da bi bili zadevni izzivi ustrezno upoštevani.

Vendar je nizozemski parlament z veliko večino sprejel predlog, s katerim od vlade zahteva, naj glasuje proti uredbi o obnovi narave, glede na velik izziv, ki ga pomeni doseganje sedanjih in prihodnjih ciljev za obnovo narave v kontekstu velike gostote prebivalstva in velikega pritiska na rabo zemljišč zaradi konkurenčnih si gospodarskih, socialnih in okoljskih zahtev ter s tem povezanega tveganja pravnih in političnih posledic. Z zavezujočimi cilji za leti 2040 in 2050, določenimi v uredbi, se izzivi, povezani z izvajanjem, še stopnjujejo. Zato bo nizozemska vlada glasovala proti Uredbi.

Ko bo Uredba uradno sprejeta in bo začela veljati, bo Nizozemska zavezana njenemu uspešnemu izvajanju. Prizadevali si bomo za takšno izvajanje uredbe, da bodo upravno breme in pravne zahteve za družbeno pomembne projekte čim bolj omejeni, kot tudi za večnamensko rabo zemljišč in virov v okviru uredbe. Nizozemska se veseli nadaljnjega stalnega dialoga s Komisijo in državami članicami, da se zagotovi, da bo uredba prispevala k obnovi ekosistemov za ljudi, podnebje in planet.

Izjava Slovaške

Slovaška podpira cilj osnutka uredbe, ki je prispevati k nenehni, dolgoročni in trajni obnovi biotsko raznovrstne in odporne narave na vseh kopenskih in morskih območjih Evropske unije z obnovo ekosistemov, prispevati k doseganju ciljev Unije na področju blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam ter prispevati k izpolnjevanju mednarodnih zavez Unije.

Vendar je Slovaška mnenja, da je treba pri prizadevanjih za doseg tega cilja spoštovati različna izhodiščna stanja in razmere v ekosistemih v državah članicah. Z evropskega vidika si bo treba za obnovo narave najbolj prizadevati tam, kjer so ekosistem zaradi človekove dejavnosti najhuje spremenjeni in prizadeti. Na Slovaškem še vedno obstajajo ekosistemi, ki izkazujejo visoko raven naravnosti in ohranjenosti biotske raznovrstnosti, kot je razvidno iz nacionalnega indeksa okoljske uspešnosti (EPI) za biotsko raznovrstnost iz leta 2022, ki znaša 82,7. Te pozitivne danosti je treba v kar največji meri ohraniti. Takšno stanje je v precejšnji meri rezultat dosedanje in v mnogih primerih dolgoročne in aktivne skrbi za krajino in ohranjanje narave na Slovaškem. Na Slovaškem so zgodovinsko nedeljiv del teh prizadevanj poleg poklicnih in prostovoljskih naravovarstvenikov tudi kmetje, lastniki in upravljavci gozdov ter lokalno prebivalstvo.

Prihodnja uporaba uredbe mora zato temeljiti na pravični porazdelitvi prizadevanj med državami članicami. Za učinkovito uporaba uredbe bo treba korektno opredeliti zadovoljive vrednosti za kazalnike, ugodna območja in ocene stanja biotopov. V nasprotnem primeru bi se razlike v stanju ekosistemov in uporabi naravnih virov med državami članicami Unije lahko še povečale, kar bi privedlo do različnih ravni socialno-ekonomskih učinkov po državah članicah.

Menimo, da bo uporaba Uredbe prispevala k povečanju upravnih in finančnih bremen, ki jih bodo morale v znatni meri nositi države članice. Javno financiranje bi zato moralo na stabilen in predvidljiv način zagotavljati zadostna sredstva za izvajanje obnovitvenih ukrepov in za nadomestila za različne stopnje omejevanja gospodarskih dejavnosti.

Izjava Komisije

EU in njene države članice so pogodbenice Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah z dne 25. junija 1998 (v nadaljnjem besedilu: Aarhuška konvencija).

Države članice morajo zagotoviti, da imajo člani zadevne javnosti, ki imajo v skladu z nacionalnim pravom zadosten interes ali uveljavljajo kršeno pravico, dostop do revizije postopka pred sodiščem ali drugim neodvisnim in nepristranskim organom, ustanovljenim z zakonom, da izpodbijajo materialno ali postopkovno zakonitost nacionalnih načrtov za obnovo in vse opustitve ukrepanja pristojnih organov, ne glede na vlogo, ki so jo člani zadevne javnosti imeli med postopkom priprave in izdelave nacionalnih načrtov za obnovo. To mora biti v skladu z ustrezno sodno prakso Sodišča Evropske unije v zvezi z dostopom do pravnega varstva v okoljskih zadevah in ob popolnem spoštovanju obveznosti, ki so jih države članice prevzele kot pogodbenice Aarhuške konvencije¹.

¹ Glej tudi sporočilo Izboljšanje dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah v EU in njenih državah članicah (dok. 11854/20 – COM(2020) 643).